

Partner webu

Z děčáku rovnou do péče exekutora. Kvůli nezaplaceným popelnicím!

Z dětského domova odcházejí s batůžkem až po okraj naplněným dluhy. „Vděčí“ za ně rodičům, kteří za ně nezaplatili popelnice. A absurdnímu paskvilu v zákoně. Dospělý život tak startují „v péči“ exekutora. Po letech konečně svítá naděje, že se to změní.

[Petra Dlouhá](#), rubrika: [Co se děje](#), 30.07.2012, [12 komentářů](#)

TIP REDAKCE: [Proč vás nezaměstnám](#)

Když Josef v osmnácti letech opouštěl dětský domov v Kašperských horách, uvítalo ho v „dospělém světě“ tvrdé setkání s realitou. „*Přišel dopis, ve kterém stálo, že dluží za několik let za popelnice v místě svého trvalého bydliště. Situace byla naprosto absurdní, protože v tom domě nikdy nebydlel. Žila tam pouze jeho matka – a tak úřady automaticky odvodily, že tam bydlí i Pepa. Ten dům je navíc dávno zbouraný a neexistuje,*“ popisuje ředitelka Dětského domova v Kašperských horách Marie Kučerová. Celý případ začala okamžitě řešit. Když úřadu doložila absurditu celé situace a všechny skutečnosti, dluh byl stornován. Díky včasnému zásahu ředitelky vyvázl Josef ze spárů [exekuce](#) bez následků. Jiné děti ovšem stejné štěstí nemají – zejména ty, které s rodiči nějaký čas žili. „*Je to skutečně velký problém českých zákonů, který dětem může vstup do dospělého života neskutečně zkomplikovat.*“ říká ředitelka občanského sdružení Spolu dětem Naďa Dittmannová. Částky, které si po dosažení plnoletosti dítěte exekutoři účtují, totiž běžně dosahují i desetitisíců.

Dluh splácí z invalidního důchodu

Alespoň dva podobné případy každoročně řeší také ombudsman. Zabýval se například případem klientky pobytového zařízení pro dospělé, která téměř celý život strávila mimo místo svého trvalého pobytu. „*Ve dvou letech byla odebrána matce, která se o ni nestarala. Následně pobývala v dětském domově a kvůli vážným zdravotním problémům i ve zdravotnických zařízeních. Nyní čelí exekuci za nezaplacený komunální odpad za dva roky, kdy pobývala v zařízení, byla nezletilá a matka za ni neplatila a ani ji později neinformovala o upomínkách. Bude nyní muset exekuci zaplatit ze svého [invalidního důchodu](#),*“ popisuje mluvčí veřejného ochránce práv Pavla Varvařovského Iva Hrazdilková.

Totéž se týká dětí, které se dostanou do pěstounské péče. Není výjimkou, že exekutor začne tisícový nebo desetitisícový dluh vymáhat po jejich pěstounech – kteří obvykle v obavě z problémů raději zaplatí.

Ombudsman upozorňuje na vadný zákon řadu let

Jádro pudla vězí v nesmyslném zákoně o místních poplatcích. Ten totiž nerozlišuje, zda si dluh způsobil sám mladý člověk, nebo ho nasekali jeho rodiče. „*Zákon předpokládá, že rodiče za děti platí, ale neřeší situace, kdy tomu tak není. Děti tak jsou po dosažení zletilosti fakticky ‚trestány‘ za něco, co samy nemohly ovlivnit. Ve svých zprávách o činnosti za roky 2008 a 2009 proto ombudsman doporučoval Poslanecké sněmovně, aby požádala vládu o předložení novely zákona o místních poplatcích, která by zakotvila zákonné ručení osob povinných výživou k nezletilým poplatníkům místního poplatku za komunální odpad. Ale neuspěl,*“ říká mluvčí veřejného ochránce práv Iva Hrazdilková.

Zákon o místních poplatcích označuje za poplatníka každou fyzickou osobu, která má v obci trvalý pobyt. Vyhlášky obcí obvykle v tomto smyslu zákon „opsaly“ nebo na něj odkazují. „*I nezletilí tedy jsou poplatníky v místě trvalého pobytu, přestože se tam nezdržují a žijí v dětském domově či jiném zařízení. Ze strany úřadů, které nezaplacený poplatek vymáhají, se tedy nejedná o nesprávný či nezákonný úřední postup,*“ dodává ombudsmanova mluvčí. Do konce roku 2010 zákon umožňoval individuální prominutí místního poplatku z důvodu tvrdosti. Jenže v lednu 2011 nabyl účinnosti nový daňový řád a novela zákona o místních poplatcích, podle které možnost prominutí závisí na obci. „*Pokud obec ve své obecně závazné vyhlášce možnost prominutí (a obecné podmínky prominutí) nezakotví, nelze prominutí momentálně dosáhnout,*“ říká Iva Hrazdilková.

Obce tedy možnosti, jak podobným případům předejít, mají. Zdaleka ne všechny jich však využívají. „*Například nemusejí stanovit poplatkovou povinnost pro děti do určitého věku, mohou nezletilce osvobodit*

nebo jim poskytnout úlevu na poplatku,“ vyjmenoval mluvčí [ministerstva financí](#) Radek Ležatka.

Pomůže přijatá novela? Ne všem vždy, ne vždy

Částečná změna neudržitelné situace nastala teprve nedávno. Na začátku července vstoupila v platnost novela, která zavádí společnou odpovědnost nezletilého poplatníka i jeho zákonného zástupce za zaplacení místního poplatku. Vztahuje se však až na poplatkové povinnosti za kalendářní rok 2013.

Nový paragraf v zákoně o místních poplatcích

§ 12

(1) Je-li poplatník v době vzniku povinnosti zaplatit poplatek nezletilý, odpovídají za zaplacení poplatku tento poplatník a jeho zákonný zástupce společně a nerozdílně; zákonný zástupce má v takovém případě stejné procesní postavení jako poplatník.

(2) Nezaplatí-li poplatek poplatník nebo jeho zákonný zástupce, vyměří obecní úřad poplatek jednomu z nich.

„Tato úprava je hospodárnější a zaručuje větší jistotu konečného vybrání místního poplatku. Institut společné a nerozdílné odpovědnosti umožňuje obecnímu úřadu vyměřit poplatek buď nezletilému, nebo jeho zákonnému zástupci, v praxi pak zejména tomu, u koho je vyšší pravděpodobnost skutečné úhrady,“ komentuje mluvčí ministerstva financí.

Z pohledu státu úprava hospodárnější jistě je, nevinné děti však před dluhy rodičů neuchrání.

„Dítě dostává při odchodu z domova maximálně patnáct tisíc – buď jako hotovost, která je určena třeba na první nájem či kauci za byt, nebo ve formě nějakého vybavení. Nic víc obvykle nemá. Tisícové či dokonce desetitisícové dluhy mu vstup do života hodně ztěžují,“ míní Naďa Dittmannová ze sdružení Spolu dětem.

Jednoznačné řešení na obzoru?

Vypadá to ale, že se blýská na lepší časy. Zákonodárci se konečně rozhoupali a pochopili, že je třeba problém dlužníků bez vlastního přičinění, kteří opouštějí dětské domovy, jednoznačně vyřešit. Ministerstvo financí proto předložilo vládě další novelu zákona o místních poplatcích. Obsahuje jednoduchou úpravu, která měla být přijata už dávno. „Návrh už byl projednán vládou a předán k projednání poslancům. Obsahuje ustanovení osvobozující ze zákona fyzické osoby, které jsou na základě rozhodnutí soudu umístěny v zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,“ potvrdil nám mluvčí ministerstva financí Ležatka. Novela by podle něj mohla nabýt účinnosti už v červenci 2013.

Pokud sněmovna návrh schválí, mají děti z dětských domovů alespoň do budoucna naději, že budou moci začínat svůj dospělý život od nuly.

Všechny materiály © 2000 - 2012 Peníze.CZ a dodavatelé. Všechna práva vyhrazena.

ISSN 1213-2217. Doslovné ani částečné přebírání materiálů není povoleno bez uvedení zdroje a předchozího písemného svolení.

Peníze.CZ vydává společnost Partners media, s.r.o.

Člen SPIR - Sdružení pro internetovou reklamu. Člen SVIT - Sdružení vydavatelů internetových titulů při UVDT.